

Kunnanhallitus 22.5.2018, asia 1

KITTELÄN KUNTA
22.5.2018
Nro. 47/00.02/2016
(Esitys/eriävä mielipide Khall
22.5.2018 §178)

Lausunto valtiovarainministeriölle kuntalain 109 a §:n mukaisesta luottamushenkilöiden pidättämisestä luottamustoimistaan selvitysryhmän esityksen ja VM:n päätösluonnoksen mukaisesti

VASTAESITYS

Esitämme, että kunnanhallitus esittää lausuntonaan kunnanvaltuustolle, että koska kunnanvaltuusto ei ole kyennyt suorittamaan velvollisuuttaan pidättää vakavista virkarikoksista syytteessä olevat luottamushenkilöt luottamustoimistaan lainvoimaisiin tuomioihin saakka, vaikka kuntalaki velvoittaa kunnanvaltuuston pidättämistoimiin, Kittilän kunta pyytää valtiovarainministeriötä ryhtymään toimiin syytteessä olevien luottamushenkilöiden pidättämiseksi.

Kittilän kunnan asukkailla, kunnan kaikilla sidosryhmillä ja yhteistyökumppaneilla kuntarajojen ulkopuolella on oikeus vaatia kuntamme päätöksenteolta luotettavuutta ja uskottavuutta.

Esityksessämme korostamme, että "Lex Kittilänä" tunnettu kuntalain kohta ei pidä sisällään minkäänlaista tuomiovallan käyttämistä, vaan kyseessä on säännös turvaamistoimesta vain ja ainoastaan kunnan päätöksenteon uskottavuuden ja luotettavuuden turvaamiseksi.

Lex Kittilä ei ota kantaa syytteeseen asetettujen syyllisyyteen, eikä se toimi syyttömyysolettamaa vastaan. Se ottaa kantaa ainoastaan kuntalaisten oikeuteen voida luottaa kunnan päätöksentekoon.

Vs. kunnanjohtajan esitys kunnan lausunnoksi valtiovarainministeriölle on hämmentävä ja virheellinen. Vs. kunnanjohtaja käy esityksessään läpi kevään 2016 valmistellun Lex Kittilä-lakiluonnoksen saamaa palautetta aivan kuin kysymys olisi nytkin kunnan lausunnosta vuoden 2016 lakiluonnokseen. Näinhän ei ole. Kunta antoi lausuntonsa lakiesityksestä syyskesällä 2016.

Tällä kertaa kysymyksessä on lausunto, jonka tulee koskea sitä, onko valtiovarainministeriöllä perusteita pidättää vakavasta virkarikoksesta syytteessä olevat Kittilän kunnan luottamushenkilöt luottamustehtävistään. Kunnanhallituksen ja -valtuuston tulee ottaa kantaa tähän kysymykseen.

Eduskunta hyväksyi kyseisen lakiesityksen yksimielisesti joulukuussa 2016. Edes lakia äänekkäästi arvostellut lappilainen kansanedustaja Eeva-Maria Maijala ei eduskunnassa äänestänyt lakia vastaan. Lakiesityksestä ei äänestetty, joten Suomen eduskunta on katsonut lakiesityksen yksimielisesti lailliseksi ja tarpeelliseksi.

Vs. kunnanjohtaja luettelee lausunnossaan lakiin liittyviä ongelmia, jotka kytkeytyvät hänen mukaansa perustuslakiin. Eduskunnan perustuslakivaliokunta kuitenkin hyväksyi

osoitettuaan ja korjattuaan joitakin ongelmakohtia nykyisin mukaisen esityksen yksimielisesti.

Onko vs. kunnanjohtaja ymmärtänyt valtiovarainministeriön lausuntopyyntöä väärin, kun hänen lausuntoesityksessään kerrataan kahden vuoden takaisen lakiluonnoksen lausuntoja antaneiden Korkeimman hallinto-oikeuden ja professori Matti Niemivuon näkemyksiä lain ongelmakohtista? Lakihan on jo voimassa.

Katsooko vs. kunnanjohtaja, että eduskunta on säätänyt perustuslakivaliokunnan yksimielisen lausunnon ja ohjeistuksen jälkeen lainvastaisen lain?

Ns. Lex Kittilä on ollut voimassa kesäkuun 2017 alusta, eikä sen laillisuudesta tarvitse enää keskustella Kittilän kunnanhallituksessa ja kunnanvaltuustossa. Tämä keskustelu käytiin eduskunnassa syksyllä 2016. Kittilässä pitäisi keskustella kunnan päätöksenteon palauttamisesta uskottavaksi ja luotettavaksi.

Valtiovarainministeriön asettama puolueeton ja riippumaton selvitysryhmä esitti helmikuun 2018 lopulla raportissaan, että syytöksiin asetetut luottamushenkilöt tulee pidättää luottamustehtävistään lainvoimaisiin tuomioihin saakka. Raportti kunnan päätöksenteon tilanteesta oli kittiläläisille murheellista luettavaa, mutta se kuvasi kunnan todellisuutta.

Haluamme vielä kiinnittää huomiota joihinkin vs. kunnanjohtajan esityksen yksityiskohtiin. Lausunnossa esitetään (s. 5), että kuntalain asiantuntija Kari Prättälän selvitysraportissa mainittu, lainvalmistelun osaltaan vireille saattanut ja sitä edeltänyt julkinen keskustelu on ollut epämääräistä ja yksipuolista. Tosiasian on, että julkisessa keskustelussa on tuotu esille selviä ohjeita siitä, miten Kittilässä pitäisi menetellä, mutta päättäjien enemmistö on sivuuttanut neuvot, jotka eivät ole miellyttäneet.

Lausunnossa on myös nojaututtu siihen, että valtiovarainministeriö ei ryhtynyt toimenpiteisiin virkarikostuomion saanutta Tullin pääjohtajaa kohtaan. Tämä esimerkki on tarkoitushakuinen. Vs. kunnanjohtaja olisi voinut käyttää esimerkkinä myös Helsingin poliisikomentajaa, joka sai syytteen *aikaisemmassa virassaan* tehdyksi epäilystä virkarikoksesta ja hänet pidätettiin virantoimituksesta ennen oikeudenkäynnin alkamista.

Vs. kunnanjohtajan päättely siitä, voidaanko Lex Kittilää soveltaa aiemmin vaalikauden aikana tehtyihin tekoihin, ei ole vakuuttavaa. Lainkirjoittajan opas, johon vs. kunnanjohtaja nojautuu, ei ole laki eikä syrjäytä Korkeimman oikeuden ratkaisuja, joista saadaan selvää tukea sille, että Lex Kittilä on sovellettavissa taannehtivasti.

Vs. kunnanjohtaja on aiemmissa esityksissään ollut sillä kannalla, että syytöksiin asetetut luottamushenkilöt on pidätettävä luottamustoimistaan kunnan päätöksenteon luotettavuuden ja uskottavuuden turvaamiseksi. Onkin syytä kysyä, eikö tämä vaatimus kunnan päätöksenteon luotettavuudesta ja uskottavuudesta ole enää voimassa? Miksi vs. kunnanjohtaja on muuttanut mielensä?

Jos esityksemme ei päädy kunnanhallituksen päätösesitykseksi kunnanvaltuustolle annettavaksi lausunnoksi, esityksemme on eriävä mielipiteemme.

Kittilä 22.5.2018

Tuula Mertaniemi

Ahti Ovaskainen